

بسم الله الرحمن الرحيم

۸۴۸۸

۱
۴۸

درآمدی بر حاشیه ملا عبدالله

مؤلف: محمد صادق شیخ حسن

سرشناسه: شیخ حسن، محمدصادق، ۱۳۷۰ -

عنوان و نام پدیدآور: درآمدی بر حاشیه ملا عبدالله / محمدصادق شیخ حسن.

مشخصات نشر: قم: رازبان، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری: ۴۸ ص.

شابک: 978-964-93899-0-5

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتاب حاضر شرحی بر "الحاشیه علی التهذیب" تألیف ملا عبدالله است که آن نیز

حاشیه‌ای بر کتاب "التهذیب المنطق والکلام" تألیف تفتازانی است.

موضوع: منطق -- متون قدیمی تا قرن ۱۴

شناسه افزوده: تفتازانی، مسعود بن عمر، ۷۲۲ - ۷۹۲ ق. تهذیب المنطق والکلام.

شناسه افزوده: ملاعبدالله بن حسین یزدی، ۹۸۱ - ق. حاشیه، شرح

به بند کمره، الف ۱۳۹۴، ۳۷۱۳۵۳، ۷۵۳، ۴۴/ع ۶۶ BC

رده بندی دیویی: ۱۶۰

شماره کتاب شناسه ملی: ۴۰۴۲۷۷۱

نام کتاب: درآمدی بر حاشیه ملا عبدالله

مؤلف: محمدصادق شیخ حسن

ناشر: رازبان

ویراستار: نفیسه عرب نژاد

صفحه آرا: یاسر صالحی

طراح جلد: فرزانه سالاردهقانی

نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۴

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۹۳۸۹۹-۰۰-۵

آدرس: قم، خیابان صفائیه، مجتمع تجاری طلا، طبقه روی

همکف، پلاک ۱۲

شماره تماس: ۰۲۵۳۷۸۳۷۴۵۸-۰۹۱۲۹۳۸۵۴۸۸

نشر رازبان

❖ فهرست

پیشگفتار

تفتازانی، صاحب کتاب التهذیب فی المنطق

ملاً عبدالله، محشی التهذیب

مدرس افغانی، شارح حاشیه ملاً عبدالله

تألیفات ایشان

اهمیت و جایگاه منطق در میان دیگر علوم

تعریف علم منطق

منطق: دانش یا ابزار؟

پیدایش منطق (منطق کونی و تدوینی)

خاستگاه علم منطق: یونان

مدون منطق: ارسطو

ورود منطق به جهان اسلام

۵

۸

۱۱

۱۶

۱۹

۲۱

۲۲

۲۷

۳۶

۳۹

۴۱

۴۴

پیشگفتار

سیاس مخصوص خداوند را که مقام را که جهانیان را به صفت رحمت رهین منت خویش کرده، برای منشی معبودی جز خدای نیکی آفرین نیست و درود خدا بر منشی، آن خاتم رسالت و آن پیام آور صلح و آشتی و سلام بیکران بر خاندان پاکش باد.

تهذیب المنطق، رساله‌ای است در منطق نوشته‌ی سعدالدین مسعود بن عمر تفتازانی، متکلم، منطقی، فقیه، شایب بن هشتم هجری. وی در رجب سال ۷۸۹ ق تألیف آن را به اتمام رسانید. تهذیب المنطق، تقریباً یک دوره‌ی کامل و مختصر در منطق، و درسنامه‌ای است که نشر آن حاکی از توان ادبی و چیره دستی تفتازانی در بیان آموزشی مطالب است. وی در مقدمه‌ی تهذیب المنطق می‌گوید که این رساله را برای آموزش، آگاهی و راهنمایی

جویندگان علم، به ویژه پسر خود، نگاشته و آن را از حشو، زوائد و تکرار، مهذب کردم.

حواشی زیادی بر کتاب تهذیب المنطق نوشته شده است از جمله حاشیه‌ی نجم الدین ملا عبدالله بن شهاب الدین حسین یزدی که از علمای امامیه و استاد منطق در قرن دهم است. این کتاب، پس از حاشیه ملا عبدالله، و از اسباب مهم شهرت تهذیب المنطق بوده است. این حاشیه در زمان شاه طهماسب اول صفوی (۹۳۰-۱۸۶۴ ق) نگاشته شد و در اغلب مدارس سنتی ایران و هند و نیز در محافل علمی عراق و پاکستان تدریس می‌شد و تدریس آن، هنوز نیز رواج دارد.

مساعدت و لطف همکاران در دهستان در نشر این کتاب، مؤثر بوده است و اکنون که این اثر به نفع خود می‌پوشد، جا دارد که با ذکر نامشان در اینجا، قدردان وسایل گزاف یاریشان باشم. سرکار خانم نفیسه عرب نژاد، محقق گرانقدر و ویراستار چیره دست، ویرایش کتاب را به طور کامل بر عهده داشتند. دکتر علی تیموری نیز ویرایش یاد شده را با دقت مطالعه کرده و نکات مفیدی را یاد آور شدند.

بدین امید که این کوشش ها، منطق خوانان را یار باشد و
دعای خیر را خواستار. به قول شیخ اجل سعدی:

غرض نقشی است کز ما باز ماند

که گیتی را نمی بینم بقائی

مگر صاحب دلی روزی به رحمت

کند در حق درویشان دعائی

محمد صادق شیخ حسن

پاییز ۱۳۹۴